

Stvořitel Universa

„A co na tom? Je to tak. Bengálské ohně a blesky metané hlavní našeho nevyčerpatelného o superděla nikdá neustanou. Nové „Óbrdílo Sv. Adolfa“ se opět rozšíří na všechny světové strany větrné růžice a rozměrů nabude mnohem větších než kdy předtím.“ (Adolf Wölfli, 1913)

...a stalo se. Óbrdílo muže, který během třicetiletého pobytu v ústavu pro choromyslné vytvořil svébytný paralelní vesmír obsahující výtvarnou, literární i hudební složku, se nyní rozšířilo i na východ. Průřez tvorbou Adolfa Wölfliho je vystaven do 27.5. v Domě U Kamenného zvonu v Praze.

slavnostní zahájení výstavy,
zleva Ivana Brádková, Terezie Zemánková

Adolf Wölfli (1864-1930) byl sirotek, který získal pouze základní vzdělání; nádeník a pomocný dělník, který byl odsouzen kvůli pokusu o zneužití nezletilých dívek a následně doživotně internován v psychiatrické léčebně ve Waldau u švýcarského Bernu. Svoji životní mizérii, sociální izolaci a duševní nemoc dokázal transformovat v nesmírný kreativní potenciál. Zanechal po sobě ohromující dílo o rozsahu 25000 stran textů, hudebních skladeb, číselných a geografických záznamů, a především 1600 kreseb a 1640 koláží.

Výstava, která vznikla ve spolupráci občanského sdružení ABCD, které má na svém kontě mimo jiné výstavy art brut – sbírka abcd (2006) a Prinzhornova sbírka (2009), Nadace Adolfa Wölfliho při Kunstmuseu v Bernu a Galerie hlavního města Prahy, divákům nabízí chronologický ponor do Wölfliho tvorby. Začíná jeho prvními, ještě černobílými kresbami z let 1904-1905, po nichž následují fragmenty z eposu Od kolébky ke hrobu. Wölfli v něm formou cestovního deníku líčí své vyfabulované nádherné dětství, prozkoumává celý svět, včetně vybájených kontinentů a vytváří jeho inventář. V následujících Zeměpisných a počtářských sešitech opanovává celou Zemi a expanduje do vesmíru. Roku 1915 se Adolf Wölfli stává Svatým Adolfem II., vládcem Všemohíra. Jeho gigantické dílo je pak opěvováno v Sešitech písní a tanců a vrcholí Smutečním pochodem, na kterém pracoval až do

své smrti roku 1930. Hudba je zde převedena do formy abstraktní fonetické básně proložené systémem čísel. Vzniká tak uhrančivá zacyklená mantra, která je na výstavě zpřítomněna také v hudební interpretaci Miroslava Černého a Petra Nikla.

Koncepce výstavy Daniela Baumanna a Terezie Zemánkové je pozvánkou k archeologickému průzkumu neznámé civilizace, kterou můžeme po vrstvách odkrývat, studovat ji jako mapu, rozkládat a znovu sestavovat jako puzzle, ale stejně ji nikdy zcela nedešifrujeme. Přestože „wölfliovská civilizace“ má mnoho styčných prvků s tou naší, funguje na jiných principech. Je zakódována svým Stvořitelem. Scénografické pojetí Ivany Brádkové dává prostor obrazům, textům i hudbě a potvrzuje tak ucelený koncept Wölfliho universa, které je svého druhu syntetickým –totálním uměním. Nabízí pohled do „říše za zrcadlem“, návštěvu světa, jenž vyklíčil na podhoubí šílenství, které může být i „klíčem ke svobodě“ – především té tvůrčí.

„V plné kráse tu vidíme triumfátora [Wölfli], jenž je zároveň obětí; ještě nikdy nebyl líc mince v takovém kontrastu s rubem: na jedné straně se topoří ve štvanci na nebohá děvčata, na straně druhé s bohorovným klidem, byť zavřený na doživotí, stojí s vyhrnutými nohavicemi a s bagem ve tváři před hromadou svých výtvorů, jejichž celek tvoří jedno ze dvou tří hlavních děl 20. století: 'A nechť se stane, co není. Amen, amen – staniž se. A stane se.'“ (André Breton)

....a stalo se.